

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Przykładowy test historycznoliteracki: „Bogurodzica”

Bogurodzica, dziewica, Bogiem sławiona Maryja!
Twego syna, Gospodzina, matko zwolena Maryja,
Zyszczy nam, spuści nam.
Kiryjelejzon.

Twego dzieła krzciciela, Bożyce,
Usłysz głosy, napełń myśli człowiecze.
Słysz modlitwę, jaż nosimy,
A dać raczy, jegoż prosimy,
A na świecie zbożny pobyt,
Po żywocie rajski przebyt.
Kiryjelejzon.

Zadanie 1

Na czym polegała anonimowość utworów średniowiecznych?

.....

Zadanie 2

Przedstaw motyw Deesis występujący w wierszu?

.....

Zadanie 3

Jakie konkretne prośby kierują ludzie do Boga?

.....

Zadanie 4

Do poglądów którego z filozofów jest nawiązanie w „Bogurodzicy”? Uzasadnij swoje stanowisko.

Nawiązanie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 5

Rozstrzygnij, czy wiersz świadczy o uniwersalizmie średniowiecza? Uzasadnij swoje stanowisko.

Rozstrzygnięcie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 6

W jaki sposób w wierszu zostało zrealizowane pojęcie teocentryzmu?

.....

Zadanie 7

W jaki sposób został ukazany obraz Maryi?

.....

Zadanie 8

Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

- A. "Bogurodzica" to wiersz intanacyjno-zdaniowy.
- B. Jest to wiersz asylabiczny.

Zadanie 9

Do podanych przykładów archaizmów dopisz ich nazwy.

- A. Bogurodzica, dziewica, Maryja
.....
- B. Gospodzin – Pan
.....
- C. Twego dzieła Krzciciela
.....
- D. sławiena – sławiona
.....

Zadanie 10

Dokończ zdanie. Wskaż poprawną odpowiedź.

Wiersz pełnił rolę

- A. carmen patrium.
- B. pieśni historiograficznej.
- C. utworu hagiograficznego.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

Anonimowość utworów średniowiecznych polegała na tym, że twórcy nie podpisywali dzieł, chcąc w ten sposób podkreślić, że nie piszą dla swojej sławy, ale na chwałę Boga.

Zadanie 2

Motyw Deesis to kompozycja ikonograficzna, która przedstawia trzy postacie – w centralnym miejscu Chrystusa, a po bokach – Matkę Boską i Jana Chrzciciela w pozach modlitewnych, pełniących rolę pośredników między ludźmi a Zbawicielem.

Zadanie 3

Konkretne prośby: wysłuchanie modlitwy, dostatek w życiu doczesnym, przebywanie w niebie po śmierci.

Zadanie 4

Nawiązanie: Filozofia św. Tomasza.

Uzasadnienie: Św. Tomasz wskazywał, że człowiek jako byt niższy nie może bezpośrednio zwracać się do Boga – hierarchia, ale potrzebuje pośredników – Maryi i Jana Chrzciciela.

Zadanie 5

Rozstrzygnięcie: Tak, wiersz świadczy o uniwersalizmie średniowiecza.

Uzasadnienie: Uniwersalizm polegał na tym, że sztuka (ikonografia), literatura, filozofia podejmowały te same problemy.

Zadanie 6

Bóg – w tym przypadku uosobiony przez jego Syna – znajduje się w centrum świata i zainteresowań człowieka, toteż jemu należy podporządkować wszystkie sprawy, myśli, działania.

Zadanie 7

Maryja została ukazana w całym majestacie. Jest przez Boga wybrana. To do niej zwracają się ludzie z prośbami o pośrednictwo i wstawiennictwo u Syna.

Zadanie 8

A. P

B. P

Zadanie 9

A. archaizm fleksyjny.

B. archaizm leksykalny.

C. archaizm składniowy.

D. archaizm fonetyczny.

Zadanie 10

A